

Μαθησιακές Δυσκολίες

Μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες έχουν κανονική ή κι ανώτερη νοημοσύνη. Δεν έχουν Νοητική στέρωση. Παρουσιάζουν συγκεκριμένα προβλήματα στην ανάγνωση, την ορθογραφία ή και τα μαθηματικά. Τα προβλήματα αυτά είναι πολύ περισσότερα απ' όσα θα περιμέναμε βάσει της γενικής μας εντύπωσης για τις ικανότητές τους. Πρόκειται για μαθητές οι οποίοι επιδεικνύουν μια περίεργη ανισότητα στην απόδοσή τους. Μπορεί να έχουν ένα εξαιρετικό ταλέντο σε έναν τομέα, αλλά να αντιμετωπίζουν δυσκολίες κάπου αλλού. Συνήθως δεν αντιμετωπίζουν σημαντικά προβλήματα ακοής, όρασης ή συναισθηματικά προβλήματα που αποτελούν το βασικό λόγο των δυσχερειών τους στη μάθηση.

Οι μαθησιακές δυσκολίες απορρέουν από δυσλειτουργία στο κεντρικό νευρικό σύστημα κι όχι από κακή διδασκαλία, προβληματικό οικογενειακό περιβάλλον, τραύμα και πρωτογενή συναισθηματικά προβλήματα. Οι μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες είναι σε θέση να μάθουν, αλλά συχνά χρειάζονται ειδική βοήθεια. Έρευνες στις Ηνωμένες Πολιτείες δείχνουν ότι τα αγόρια έχουν τέσσερις φορές περισσότερες πιθανότητες να εμφανίσουν μαθησιακές δυσκολίες σε σχέση με τα κορίτσια. Οι μαθησιακές δυσκολίες δεν προκαλούνται από προβλήματα στην όραση ή την ακοή αλλά έχουν σχέση με τον τρόπο που ο εγκέφαλος προσλαμβάνει ή επεξεργάζεται οπτικές ή ακουστικές πληροφορίες.

Ο Larry Silver, επιφανής αμερικανός ψυχίατρος κι αυθεντία στις μαθησιακές δυσκολίες περιγράφει τα διάφορα είδη των μαθησιακών δυσκολιών όπως παρακάτω:

- Δυσκολίες στην οπτική πρόσληψη:

Αντιστροφές γραμμμάτων, δυσκολία στη διάκριση αριστερού – δεξιού, παράλειψη λέξεων κατά την ανάγνωση, δυσκολία στο πιάσιμο της μπάλας, προβλήματα με την αντιγραφή σχεδίων.

- Δυσκολίες στην ακουστική πρόσληψη:

Προβλήματα με τη διάκριση μεταξύ λεπτών διαφορών σε ήχους λέξεων, δυσκολία στο να διακρίνει τι πρέπει να προσέξει (ήχοι στο διάδρομο σε σχέση με το δάσκαλο που μιλάει), χαμηλή ταχύτητα επεξεργασίας ακουστικών πληροφοριών, προβλήματα στην κατανόηση πολλαπλών οδηγιών.

- Δυσκολίες ενσωμάτωσης:

Δυσκολίες με τις ακολουθίες: Συγχέει την αρχή, τη μέση και το τέλος μιας ιστορίας.. Κάνει ορθογραφικά λάθη (σωστά γράμματα αλλά σε λάθος σειρά), καθρεφτική ανάγνωση ή γραφή.

Δυσκολίες με τις αφηρημένες έννοιες: Εκλαμβάνει τις λέξεις κυριολεκτικά, δυσκολεύεται με τις αφηρημένες έννοιες, επιδεικνύει ανώριμη σκέψη και κρίση.

Οργανωτικές δυσκολίες: Δυσκολεύεται να ενσωματώνει τα ξεχωριστά μέρη σ' ένα σύνολο. Το γραφείο του, η τσάντα και το δωμάτιό του μπορεί να είναι συνεχώς ακατάστατα. Ξεχνάει

- Δυσκολίες απομνημόνευσης:

Η μακροπρόθεσμη μνήμη παραμένει συνήθως ανεπηρέαστη, αλλά τα άτομα με μαθησιακές δυσκολίες αντιμετωπίζουν προβλήματα με τη βραχυπρόθεσμη μνήμη. Το παιδί μπορεί να γνωρίζει όλα τα γεγονότα 'όταν μελετά για ένα διαγώνισμα κατά τη διάρκεια της νύχτας, αλλά να τα ξεχνάει όταν γράφει τα διαγώνισμα το επόμενο πρωί. Μπορεί επίσης να ξεχνάει τις μαθηματικές έννοιες που έμαθε στην τάξη και

κατά συνέπεια να μην είναι σε θέση να ολοκληρώσει τις εργασίες του στο σπίτι το ίδιο απόγευμα.. Ίσως χρειάζεται να κάνει συνεχείς επαναλήψεις ορισμένων εννοιών για να μπορεί να τις θυμηθεί.

- Δυσκολίες απόδοσης

Γλωσσικές δυσκολίες: Ενώ ο αυθόρμητος λόγος (το παιδί ξεκινά μια συζήτηση) μπορεί να είναι φυσιολογικός, ίσως εμφανιστούν δυσκολίες όταν του απευθύνονται ερωτήσεις ή απορίες.

Κινητικές δυσκολίες: Προβλήματα με το συντονισμό των μεγάλων μυϊκών ομάδων, αδεξιότητα στην κίνηση, δυσκολία με την αίσθηση της θέσης του σώματός του στο χώρο. Προβλήματα με τον έλεγχο των λεκτικών κινήσεων όπως το γράψιμο, τα καλλιτεχνικά, το δέσιμο των παπουτσιών, το κούμπωμα των ρούχων.

Από τα παραπάνω, είναι εύκολο να καταλάβουμε γιατί τα παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες αντιμετωπίζουν προβλήματα τόσο εκτός σχολείου όσο και μέσα στην τάξη. Κατά το Silver «οι μαθησιακές δυσκολίες είναι δυσκολίες διαβίωσης». Τα κοινωνικά προβλήματα είναι συχνά απόρροια των επικοινωνιακών ελλειμμάτων αυτών των ατόμων, της αδυναμίας τους να αντιληφθούν αστεία και λεπτά θέματα, της αδεξιότητας και της παρορμητικότητάς τους. Επίσης μπορεί να έχουν προβλήματα με τις οδηγίες σε παιχνίδια. Συχνά δεν επεξεργάζονται σωστά τα προβλήματα και δεν μπορούν να προβλέψουν τις συνέπειες. Επιπλέον, η απογοήτευσή τους από τις δυσκολίες στο σχολείο συχνά διαχέεται και στο οικογενειακό ή κοινωνικό τους περιβάλλον.

Χαρακτηριστικά του παιδιού με Μαθησιακές Δυσκολίες:

- Ασταθές, ασυνεπές. Έχει καλές και κακές μέρες.
- Ελλειμματική προσοχή – διάσπαση.
- Δουλεύει με πολύ αργούς ρυθμούς. Δεν τελειώνει στην ώρα του.
- Απρόσεχτο, βιαστικό, γράφει ή δίνει απαντήσεις χωρίς να σκεφτεί.
- Κακή οργάνωση, το γραφείο του είναι ακατάστατο, χάνει πράγματα, ανοργάνωτο σε εργασιακές συνήθειες.
- Χαμηλή ανοχή σε απογοητεύσεις. Τα παρατάει εύκολα ή εκρήγνυται.
- Δυσκολεύεται να εκτελέσει οδηγίες, ειδικά όταν πρόκειται για μακρά αλληλουχία οδηγιών.
- Τα εκλαμβάνει όλα κυριολεκτικά. Δεν αντιλαμβάνεται τα αστεία, τα λογοπαίγνια, το σαρκασμό, τις πολλαπλές έννοιες των λέξεων.
- Δυσκολεύεται να επικεντρωθεί στο κεντρικό θέμα. Αναφέρει άσχετα θέματα.
- Δεν αντιλαμβάνεται σχέσεις αιτίας-αιτιατού. Δεν προβλέπει ούτε αξιολογεί.
- Δυσκολεύεται να μεταφέρει τη γνώση από ένα μάθημα ή μια κατάσταση σε μια άλλη.
- Πάντα ρωτάει «Γιατί;» και χρειάζεται να του επαναλαμβάνουν τα ίδια πράγματα.
- Προβλήματα στο γραφοκινητικό συντονισμό. Κακός γραφικός χαρακτήρας.
- Αργό κι ανακριβές όταν προσπαθεί να αντιγράψει από τον πίνακα.¹

¹ Προσαρμοσμένο από τη Sally Smith, *No Easy Answers: The Learning Disabled Child at Home and at the School*, 1995

Τρόποι για να βοηθήσετε τους μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες να πετύχουν στο σχολείο:

❖ Τοποθετήστε τους μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες κοντά στην έδρα του δασκάλου, με έναν επιβεβαιωτικό, μη απειλητικό τρόπο.

❖ Πείτε το όνομα του μαθητή πριν απευθυνθείτε σ' αυτόν ή πριν του κάνετε μια ερώτηση.

❖ Σημειώστε τα σωστά κι αποδεκτά τμήματα των εργασιών του, όχι μόνο τα λάθη του.

❖ Κάντε εποικοδομητικά σχόλια αντί να δίνετε μόνο αποθαρρυντικούς χαμηλούς βαθμούς.

❖ Αναγνωρίστε κι επιδοκιμάστε την προφορική συμμετοχή των μαθητών στην τάξη. Ενημερώστε τους ότι αυτή η προσπάθεια θα αντανακλάται και στους βαθμούς τους.

❖ Επιβραβεύστε την προσπάθεια και τη βελτίωση σε όλους τους τομείς της δουλειάς τους.

❖ Κρατήστε σταθερό έλεγχο όσων μαθητών μπορεί να κάνουν περιπαικτικά σχόλια ή να μειώνουν τους άλλους. Οι μαθητές με προβλήματα χρειάζονται συχνά δομημένες καταστάσεις και τη στήριξη των εκπαιδευτικών για να γίνουν καλοί συμμαθητές και συμπαίκτες.²

Ο Silver προτείνει στους εκπαιδευτικούς που έχουν παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες:

- ✓ Δημιουργία πνεύματος συνεργασίας κι όχι ανταγωνισμού στην τάξη.
- ✓ Επικοινωνία τακτική και σαφή με το παιδί.
- ✓ Ενθάρρυνση κι επιβράβευση του παιδιού με μαθησιακές δυσκολίες μέσα στην τάξη.
- ✓ Εκμετάλλευση των ικανοτήτων του.

² Προσαρμοσμένο από το LDA Newsbriefs, Μάιος / Ιούνιος 1996